

خبر

هشتمین شماره «تجربه» با گفتگوی داریوش آشوری منتشر شد

بخش فرهنگی – شماره هشتم دوره جدید مجله «تجربه» با گفتگو با داریوش آشوری نویسنده، زبان‌شناس و مترجم ایرانی و صفحاتی به یاد محمدعلی اسلامی ندوشن منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری مهر، شماره هشتم دوره‌ی جدید مجله «تجربه» با تصویر جلدی از «داریوش آشوری» نویسنده، زبان‌شناس و مترجم ایرانی و صفحاتی به یاد محمدعلی اسلامی ندوشن منتشر شد. در این شماره در بخش یادداشت‌های ماه‌می‌خوانیم: یادنامه‌ی محمدعلی اسلامی ندوشن با آثار و گفتاری از حسن میرعبادی، محمد دهقانی، سعید رضوانی، آرزو شهبازی، سعید برآبادی، سینا لیبیور، فریدون مجلسی، مه‌ری بهفر، مریم مشرف، محمد صادقی و امیر یوسفی.

در بخش ادبیات، پرونده‌ای به مناسبت انتشار ترجمه‌ی تازه‌ای از رمان «شیل‌همت» و مروری بر کارنامه‌ی این نویسنده با مطالبی از آنه دیپهل، ایمان عظیمی، امیرعلی مالکی و گفت‌وگو با «محمود گودزی» مترجم کتاب «شاهین‌مالت» و گفت‌وگو با «مهدی

افروزشمنش» درباره‌ی رمان تازه منتشرشده‌اش «پشت خط» / گفت‌وگو با مهدی غبرایی به انگیزه‌ی انتشار کتاب «اول شخصِ مفرد» نوشته‌ی هاروکی موراکامی منتشر شده است.

در بخش کتابخانه، گفت‌وگو با «شهین باطنی و فاطمه محمدی» به انگیزه‌ی انتشار آخرین کتاب زنده‌یاد باطنی به نام «درد» و یادداشتی برای معرفی کتاب / گفت‌وگو با «تورج اتابکی» (پژوهش‌گر ارشد در پژوهشکده‌ی بین‌المللی تاریخ اجتماعی آمستردام) منتشر شده است. در بخش سینمای ایران، صفحاتی درباره آخرین تجربه‌ی کارگردانی داریوش مهرجویی با یادداشت‌هایی از علی نصیریان، پوری ذوالفقاری، مجتبی اسکندری و احمد طالبی نژاد به همراه گفت‌ووهایی با داریوش مهرجویی و علی مصفا / پرونده‌ای درباره‌ی خشونت جنسی در سینمای ایران با یادداشت‌هایی از تبسم کشاورز، سیا حیدرخانی و گفت‌وگو با «پوران درخشنده» منتشر شده است. در بخش سینمای جهان، گفت و گوی اختصاصی با امین آلبر و معرفی فیلم‌های کن / صفحاتی درباره‌ی سریال «تهاجم» منتشر شده است. تاتار: پرونده‌ای درباره‌ی نقش و جایگاه شکسپیر در تاتار ایران

در بخش تجسمی، پرونده‌ای درباره‌ی مسئله‌ی حراج با یادداشت‌ها و گفتارهایی از هنگامه عابدین، حسین گنجی، امین شاهد، مانی مومتنی، منصوره بشیری‌پور، علیرضا سمیع‌آذر و فاطمه خلیلی / میزگردی با حضور حمیدرضا شش‌حوانی، زهرا جهانیش و سجاد باغبان‌ماهر منتشر شده است. در بخش مطالعات ایرانی، صفحاتی به احترام و احتشام مردم سیستان و بلوچستان / گفت‌وگو سید منصور سجادی / گفت‌وگو با کاظم موسوی بجنوردی، به همراه یادداشت‌ها و گفتارهایی از فرشین کاظمی‌نیا، شهرداد میرزایی، شاهین آریامنش و... منتشر شده است.

.....●●●●●

کتاب موسیقی «مانا» منتشر شد

بخش فرهنگی – کتاب «مانا» با گردآوری، نت‌نویسی و تنظیم پارمییس رحمانی، درباره سه گونه اصلی و مهم «پیش درآمد»، «چهارمضرب» و «رنگ» در موسیقی کلاسیک، با قیمت ۶۵ هزار تومان در ۶۸ صفحه به چاپ رسید. کتاب «مانا» با گردآوری، نت نویسی و تنظیم پارمییس رحمانی درباره قطعات ضربی و سازی در موسیقی کلاسیک ایرانی منتشر شد.

این کتاب شامل سه گونه اصلی و مهم «پیش درآمد»، «چهارمضرب» و «رنگ» است و قطعاتی از این سه گونه، در همه دستگاه‌ها و آوازهای موسیقی ایرانی، ساخته آهنگسازان مهم موسیقی کلاسیک ایرانی، برای ساز چیتیک آلتو تنظیم و گردآوری شده است.

در فهرست آهنگسازان آثار جمع‌آوری شده در این کتاب، نام استادان تأثیرگذار و مهمی که هر یک نوازنده سازهای مختلف بودند نوشته شده، که همین امر، این مجموعه را از نظر گونه‌های آهنگسازی، مد

و مایه و همچنین سبک و سیاق و سباق روابان آن‌ها متنوع می‌کند. آهنگسازانی که در این مجموعه به آن‌ها پرداخته شده، عبارتند از ابوالحسن صبا، علی‌اکبر شهنازی، درویش‌خان، فرامرز پایور، موسی معروفی، حسن کسایی، نصرالله زربین‌بنجه، علی تجویدی، علی اصغر بهاری، رضا محجوبی، اسماعیل زربین‌فر، جلیل شهناز، رکن‌الدین مختاری، حسین اسماعیل‌زاده، غلامحسین بیگجه‌خانی و مرتضی نی‌داوود هستند.

در بخشی از متن پیش‌گفتار کتاب به قلم نویسنده آمده:

«طی سال‌های نوازندگی و همچنین دوران تحصیل‌ام در دانشگاه هنر با ساز تخصصی چیتیک آلتو، همواره با مشکل کمبود قطعات تنظیم شده برای این ساز روبه‌رو بودم. استفاده از نت‌نگاری‌های مربوط به سازهای دیگر مانند تار و سنتور و کمانچه نیز مشکلاتی به همراه داشت. از جمله اینکه این کتاب‌ها با کلید سل نوشته شده‌اند که کلید نت‌نویسی استاندارد برای ساز آلتو نیست، بعضا محدوده‌های صوتی نوشته شده مناسب چیتیک آلتو نبوده و بحث انتقال پیش می‌آید، و همچنین به‌طور کلی بعضی علائم مربوط به تکنیک‌های اجرایی، برای هر ساز متفاوت و متخص همان ساز است. از این رو از همان سال‌ها مشغول به تنظیم قطعات مهم ارزشمند آهنگسازان موسیقی کلاسیک ایران نظیر: علی‌اکبرخان شهنازی، ابوالحسن صبا، فرامرز پایور و غیره برای چیتیک آلتو شدم.»

این کتاب در ۶۸ صفحه و با قیمت ۶۵ هزار تومان توسط انتشارات تصنیف به چاپ رسیده است.

{فرهنگی}

یادمان استاد عبدالرحمان عمادی بر گزار شد

عمادی نیز، بزرگداشت اوست.

استاد قربانی ویشکی سرزمین اشکور را سرزمین اندیشمندان و فرهیختگان برجسته‌ای نامید که عبدالرحمن عمادی نیز از این فرزندان گرانقدر و برومند است، و پژوهش‌های او را در زمینه‌های

فرهنگی و باورشناسی مردم گیل و دیلم

(خاصه) بسیار حایز اهمیت دانست.

دکتر محمدیان ضمن بررسی رهیافتها و دریافتهای ادبی استاد عمادی، مجموعه فعالیت‌های ادبی عمادی را در سه محور آفرینش آثار ادبی، گردآوری ادبیات مردمی و پژوهشهای تطبیقی در ادبیات فارسی و زبانهای دیگر ایرانی ارجمند دسته‌بندی نمود و اظهار داشت که پژوهشهای عمادی، می تواند نگاه ما را به برخی آثار ادبی ایران، مثل شاهنامه فردوسی، تغییر دهد.

دکتر محبوبی، که در سال‌های آخر زندگی استاد، با او همراه بود، استاد عمادی را ذوفنون و دارای تبحر در چندین شاخه علمی دانست و از استاد نقل کرد که تنهایی مثل کتاب است و مثل کوه، کتابهای استاد عمادی پر از رنجها و دردها و تلاشهایی است که او برای اعتلای ایران داشته است.

دکتر کریم کوچکی نیز از خاطرات خود با عمادی سخن گفت و حسن ختام برنامه نیز،

با آوازخوانی استاد ناصر وحدتی به زبان گیلکی و و استاد حجت شمامی به زبان فارسی همراه بود.

در پایان نیز خانواده عمادی هدایایی به برگزارکنندگان و پژوهشگران حاضر تقدیم کردند و از حضور شاعران ارجمند گیلان محمد بشرآ و رضا نوزاد تجلیل شد.

و امید است که نسلهای آینده نیز بتوانند شخصیت‌هایی مانند عمادی را بپرورند. دکتر نوائیان، باستان‌شناس، از آشنایی خود با استاد عمادی سخن گفت و دو دستنوشته از استاد عمادی را که در اختیار داشت، برای حضاران خواند. استاد

مدیرکل میراث فرهنگی استان گیلان،

خانواده عمادی و جمعی از فرهیختگان و اندیشمندان سراسر گیلان و علاقمندان

استاد عمادی، در موزه میراث روستایی استان گیلان برگزار شد. در طی این مراسم، اندیشه ها و میراث فکری استاد عبدالرحمان عمادی پرمکوهی مورد بازخوانی و تجلیل قرار گرفت.

دکتر جهانی، مدیرکل میراث فرهنگی استان گیلان، ضمن معرفی برنامه‌های هفته میراث فرهنگی، برگزاری نشستهای تجلیل و گرمای داشت اندیشمندان را از افتخارات میراث فرهنگی دانست و آثار آنان را بخشی از میراث معنوی خواند.

دکتر موسوی، استاد دانشگاه گیلان و دبیر نشست، عمادی را پژوهشگری دانست که در خانه نمی نشست بلکه کوشش خود را بر پژوهشهای میدانی نهاده بود. او در فرازی از سخنانش گفت «من فکر می کنم هر نقشی که در مورد نویسندگان و کتاب دوستان و فرهیختگان برگزار گردد،

در تطفیف فضای جامعه تاثیرگذار است. ایشان استاد عمادی را همیشه زنده دانست زیرا کسی که می نویسد هر گز نمی میرد.»

استاد عباسی در این نشست گفت که عبدالرحمن عمادی به هویت یابی ما یاری رساند، او از نمادهای جامعه و فرهنگ ماست که متأسفانه روز به روز، جامعه از وجود این مفاخر تهی می گردد و هر روز تکه‌ای از جان این ملت کاسته می گردد

عبدالرحمان عمادی و تاریخ پژوهی معطوف به آینده

منتشر می‌شود)، وی با شیوهٔ روشمند ایرانشناسی نامواژه‌ای، و با ذکر ده‌ها شاهد مثال، لغت جمهور را ریشه‌یابی کرده و از آن، به واقعیت‌هایی در تاریخ ایران می‌رسد، – روشی که این اساس بحث ایرانشناسی نامواژه‌ای نیز هست. – و معانی جالبی از تحلیل واژه‌ها بیرون می‌کشید که با تاریخ‌پژوهی معمول نمی‌توان به آن معانی رسید و البته رویکردی است که به گمان من، مکملی است برای رویکردهای دیگر در تاریخ‌پژوهی.

در این نگاه، عمادی لغت جمهور را ترکیبی از دو جز جَم و هور می‌داند. جَم در یک معنا یعنی جمعیت و مردم، و هور یعنی خور و خورشید و فر. با این وصف، واژهٔ جمهور یعنی: فرِ مردمان. در اینجا عمادی به گواه اسناد باستانی و شواهد بسیار، به غیر از اعتقاد به فرِ ایزدی و فرِ شاهی، تودهٔ مردم را نیز صاحب فر معرفی می‌کند.

این برای ایرانیانی که به عنوان مثال می‌پندارند که مفاهیم جمهور و رئیس جمهور و ریاست جمهوری که گاه در میان ما ایرانیان به بحث سیاسی روز نیز مبدل می‌شوند، مفاهیمی مدرن و غربی هستند قطعا می‌تواند جالب توجه و مفید باشد.

در این نگاه به ایران باستانی، مشروعیت حکومت‌ها نه تنها به واسطهٔ خدا و شاه، بلکه به واسطهٔ رأی و خواست مردم نیز مبتنی است. این واقعیت، که نمی‌توان

مشابه آن را در ایرانشناسی‌های غربی و یا به تعبیر مرحوم عمادی: ایرانشناسی‌های استعماری یافت، درک بهتری از گذشته به انسان ایرانی می‌دهد و اعتماد به نفس بیشتری برای ساخت آینده به او می‌بخشد و به او می‌آموزد که برای فهم جهان معاصر و جهان آینده، می‌تواند به داشته‌های خود نیز تکیه کند و تنها میراث

نسترن مکارمی، نویسنده در جواب «سرنوشت کتاب به کجا می‌رسد؟» چنین می‌گوید:

«به همان‌جا که سرنوشت تئاتر و سینما به آن ختم شد. کم‌روقت، کم‌مایه، زندگی

نباتی... حالا با هم تئاتر شاید به لطف نگاه حرفه‌ای دست‌اندر کارانش هنوز خودش را روی فرم نگه داشته است. با توجه به شرایط موجود می‌گویم. سینما خودش را کاملا با وضعیت بازارپسند منطبق کرده است. اول ساخته‌های خاص‌پسند و فکرشده حذف شدند و تولیدات گنتره‌ای جای آن‌ها را پر کردند که مثلا اگر بنا بود طنز باشند بیشتر به هجو و هزل شبیه شدند. همان‌ها هم به محاق رفتند و چراغ‌های سینما به تدریج خاموش شد. مشابه همین اتفاق برای کتاب کاغذی هم پر کند. نه. متأسفانه ناشران الکترونیک آن‌قدر بی‌حساب و بدون بررسی و کیفیت‌سنجی کتاب منتشر کردند که عملا عرصه کتاب‌های الکترونیک محل جولان آثاری شد که غالبا به دلیل کیفیت پایینشان نتوانسته بودند محل انتشار را بگیرند. اما امروزه این نسل جوان تر استقبال از کتاب‌های صوتی و کتاب‌های الکترونیک بیشتر است. با این وجود فکر می‌کنم کتاب کاغذی کم خواهد شد ولی از بین نمی‌رود و شاهد آن حضور مردم در کتابفروشی‌هاست.»

اشاره حسین لعل‌بذری، نویسنده و دبیر جایزه مشهد هم مثل ابوالفضل الله‌دادی به نسل جوان است که طیف سلاخی آن‌ها گسترده‌تر از نسل‌های قبلی است و ممکن است مقاومت نسل قبل خود را نسبت به تغییر نداشته باشند. لعل‌بذری با بیان این که ما نیز تاگزیر به پذیرش این تغییر ماهیت هستیم، اشاره کرد نسل جدید نسبت به تغییرات پذیراترند و آن‌ها هستند که تصمیم می‌گیرند سرنوشت کتاب‌ها به چه سمتی برود. این که مواجه آن‌ها عموما مجازی و سطح است هم تا حد زیادی آینده کتاب کاغذی را قابل حسد می‌کند. او به امکان استفاده همزمان از امکانات جانبی کتاب‌های مجازی به طور مثال یافتن جست‌وجوی واژگان کلیدی و امکان بهره‌گیری از سایر رسانه‌ها مثل صدا و تصویر همراه با متن، امکان تغییر قالب و شکل متون همچون تعیین اندازه قلم، طول سطر و حجم صفحه نمایش بنا بر سلیقه کاربر هم اشاره کرد که به تنهایی مزیت بزرگی محسوب می‌شود.

ویدا اسلامیه، مترجم کتاب‌های «هری‌پاتر» که مخاطب آن معمولا نوجوان‌ها هستند، مخاطبانشان را انسان‌های باهوشی می‌داند که قدرت پذیرش تغییر را بسیار بیشتر از هم‌نسلان خودش دارند اما هنوز در بین آن‌ها علاقه‌مندان به کتاب کاغذی وجود دارد که برای خرید کتاب به کتابفروشی می‌آیند. به نظر او مسئله اقتصاد مسئله تعیین‌کننده‌ای است که باعث می‌شود تصمیم بگیریم کتاب را در چه فرمی بخوانیم. با وجود این هنوز هم کتاب‌های کاغذی رمق دارند که به راه خودشان ادامه دهند، این خوانندگانش هستند که این سرنوشت را رقم می‌زنند.